

Les entitats que lluiten per la llengua catalana (i VIII)

Rafel Castellanos

Membre del Secretariat de la FOLC

En aquest darrer número de la sèrie presentem la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC)

CINC ANYS DE PREPARACIÓ

El compromís d'iniciar les tasques per a constituir una Federació d'Organitzacions per la Llengua dels Països Catalans durant el III Congrés de Cultura Catalana 1999-2000 es va concretar en la constitució a Elx d'una Coordinadora cap a la Federació (CFOLC) el 27 d'octubre del 2001, en una reunió d'una trentena d'associacions on s'acordà uns objectius bàsics (Proposta d'Elx), es nomenà un Secretariat de la Coordinadora i en sorgí una declaració exigint la cooficialitat del català en els territoris on encara el català no era cooficial (Declaració d'Elx).

Entre les activitats de la coordinadora es poden esmentar les següents:

El diumenge dia 21 d'abril del 2002 una acció a tots els Països Catalans que consistí a penjar **un centenar de pancartes al llarg de 800 km** a l'autopista que va de Perpinyà a Alacant. Les pancartes exhibien un perfil dels Països Catalans i el text: «800 Km, UNA MATEIXA LLENGUA».

L'Avinguda Meridiana de Barcelona amb la Sagrada Família al fons

Amb el Canigó al fons, a prop de Perpinyà

- Els dies 14, 15 i 16 de febrer del 2003 va tenir lloc una Trobada d'Entitats per la Llengua dels Països Catalans organitzada per la CFOLC, amb la finalitat de donar a conèixer les organitzacions que actuen en diferents territoris on es parla la nostra llengua (País Valencià, Franja de Ponent, Illes Balears i Pitiüses, l'Alguer, Principat de Catalunya, Andorra i Catalunya Nord).

- El dia 6 de març del 2004 tingué lloc una **Jornada per la Llengua** organitzada per la CFOLC amb la doble finalitat de celebrar al matí la seua assemblea anual a Carcaixent i, a la vesprada, aprofundir en dos temes, a Ca Revolta (ciutat de València): l'ús oral del català i la situació de la nostra llengua a la Franja de Ponent.

LA CONSTITUCIÓ DE LA FOLC

Fotografia davant la Cambra de Comerç de Tortosa abans de començar l'assemblea constituent

El 16 d'abril del 2005, sota l'eslògan «Junts per la nostra llengua» i amb la presència del secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Miquel

Pueyo, es va constituir a la Cambra de Comerç de Tortosa la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC), que aplegà una quarantena d'organitzacions. Va obrir l'acte l'alcalde de Tortosa, Sr. Sabaté, i hi participaren també la regidora de Participació Ciutadana, Amparo Moreno, i el regidor de Cultura, Lluís Martín. Durant l'assemblea constituent es va llegir i aprovar un informe del Secretariat de la CFOLC i es van discutir, modificar i aprovar els Estatuts de la FOLC.

Les activitats de la FOLC

Els primers anys de la FOLC es van organitzar tres Jornades sobre el Mercat Cultural en Català amb la intenció d'aprofundir en el mercat cultural en la nostra llengua en diferents àmbits.

La primera jornada es va dedicar a l'àmbit de l'Ensenyament i va tenir lloc a Tortosa l'11 de novembre del 2006. La FOLC va publicar l'any 2007 el llibre de la trobada.

La segona jornada es va dedicar a l'àmbit dels mitjans de comunicació i tingué lloc a Tortosa el 15 de novembre del 2008. La FOLC va publicar el llibre de la trobada.

Finalment, la tercera jornada es va dedicar a l'àmbit internacional i tingué lloc a Barcelona el 27 de novembre del 2010.

El **10 de novembre del 2008 es va inaugurar una exposició amb 22 plafons enrotllables**, que volia subratllar l'enorme vitalitat de la llengua malgrat segles de persecució política i també volia reforçar l'autoestima: no som una llengua petita; el català forma part del 2,5% de les llengües més parlades del món.

La Setmana per la Llengua als Països Catalans

La FOLC ha celebrat durant onze anys la Setmana per la Llengua als Països Catalans. Per mitjà d'un calendari penjat a la xarxa, la FOLC ha informat de tots els actes sobre la llengua organitzats per les

diverses entitats i institucions que treballen pel mateix objectiu durant la setmana al voltant de Sant Jordi.

Butlletí de la FOLC

Des del 2006 la FOLC publica un butlletí digital per informar de les activitats que fan les entitats afins arreu dels Països Catalans. A partir del 2013 es publica amb regularitat mensual (excepte el mes d'agost).

Història d'un seguiment

Seguiment de l'Informe Anual sobre els Drets Humans (apartat referit al Regne d'Espanya), elaborat pel Departament d'Estat dels Estats Units, perquè sovint s'hi havien detectat informacions errònies sobre la situació de la llengua catalana. La FOLC va enviar del 2005 al 2012 una carta amb els seus comentaris sobre l'informe de l'any anterior.

De l'any 2014 al 2017 la FOLC va organitzar **taules rodones sobre la promoció de l'ús del català**. Les cròniques corresponents es poden trobar en un llibret d'unes 70 pàgines en el blog de la FOLC. En destaquem: «Per la reciprocitat plena i la creació del consell audiovisual en català», amb la participació de representants de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.

Els anys 2016 i 2017 la FOLC va organitzar **dos cicles de 4 conferències sobre el País Valencia i les Illes Balears**, que tractaven els temes següents de llengua i cultura / història / economia i societat / i política, amb participació d'experts en els diferents temes.

El 10 de novembre de 2018 es va celebrar la **I Jornada de la FOLC sobre la promoció de l'ús del català. Experiències, objectius i estratègies de les entitats que lluiten per la llengua**, a la Sala de Graus de la Universitat de Girona. La jornada va començar amb un resum de les experiències positives en la promoció de l'ús del català, va continuar amb la **I Taula Rodona sobre les principals dificultats i mancances a cada territori de parla catalana** i, a la tarda, amb la **II Taula Rodona sobre els objectius més immediats i les estratègies per a arribar-hi**. Totes les ponències van comptar amb la participació d'experts en cadascun dels temes.

Campanya per la reciprocitat plena i l'espai de comunicació en català

Dos anys després de la taula rodona del 2017 sobre la reciprocitat, el 26 de setembre del 2019 la FOLC llançava la campanya esmentada, amb presentació al Col·legi de Periodistes de Catalunya i, el dia 1 d'octubre, al Centre Cultural La Nau de la Universitat de València.

Col·legi de Periodistes de Catalunya
D'esquerra a dreta: Daniel Condeminas, consultor en comunicació i coordinador tècnic de la campanya / Carles Salvadó, president de la Fundació <puntcat> / Blanca Serra, vicepresidenta de la FOLC / Josep Gifreu, comunicòleg i professor emèrit de la UPF / Joandomènec Ros, president de l'IEC.

Cercle Cultural la Nau. Intervencions de Vicent Pitarch, sociolingüista / Amàlia Garrigós, periodista / Natxo Badenes, president d'Escola Valenciana / Anna Moner, escriptora i artista plàstica / Rafa Xambó, sociòleg

En el marc de la campanya, una representació de la FOLC es va reunir el 17 de desembre del 2019 amb Núria Llorach (vicepresidenta i presidenta en funcions de la CCMA) i Andreu J. Martínez (director d'Estratègia i Recursos Humans de la CCMA) per presentar-los la campanya *Per la reciprocitat plena i l'espai de comunicació en català*. Els representants de la CCMA van valorar molt positivament els objectius d'aquesta campanya i s'acordà de mantenir una línia de contacte per a seguir l'evolució i les novetats que s'anesin produint.

La campanya començà amb la recollida d'adhesions a un Manifest que, després de repassar tots els intents anteriors a favor de la reciprocitat, exposava que la reciprocitat televisiva només existia —a les Illes Balears i al Principat— per als senyals televisius de la CCMA i d'IB3. L'any 2018 van començar les emissions del canal (només per internet) «Bon Dia, TV», elaborat conjuntament per TV3 i IB3. Per tant, molt lluny de la reciprocitat plena que la FOLC reclamava l'any 2017.

La campanya continuà amb la difusió de vídeos individuals amb opinions favorables al manifest de la FOLC de personalitats de l'àmbit audiovisual i acadèmic i amb la recollida d'adhesions, de manera que, amb col·laboracions diverses, es va aconseguir que la reclamació de la reciprocitat tingués un ampli suport. El recent acord dels presidents Ximo Puig i Pere Aragonès de potenciar la producció audiovisual i la reciprocitat entre canals, començant per les app, és un altre primer pas en la bona direcció, que s'hauria d'ampliar i consolidar.

La FOLC també ha impulsat des del 2019 el seguiment de la nova **Llei General de comunicació audiovisual**, activitat que es refereix a la transposició de la Directiva Europea sobre Serveis de Comunicació Audiovisual UE (6/11/18), una directiva que suposa el pas més ambiciós dins les normatives comunitàries pel que fa a la promoció i la garantia del pluralisme cultural i lingüístic de l'oferta audiovisual europea, reformes legislatives que hauria d'aprovar el Congrés espanyol i els parlaments autonòmics de les Illes i de Catalunya i les Corts Valencianes, que permetrien dotar-nos d'una normativa que defensi la presència del català a les plataformes digitals i a les televisions privades espanyoles. En paral·lel, també caldria defensar la presència del català a Andorra i als estats francès i italià. Fins ara s'ha col·laborat amb totes les associacions amb objectius comuns, tant de l'àmbit de la llengua catalana com de les llengües basca i gallega, i s'han mantingut contactes amb els partits favorables dels parlaments de Catalunya i les Illes Balears i les Corts Valencianes.

Fins ara la FOLC ha presentat al·legacions als dos projectes de llei espanyols que han estat molt decebedors perquè no feien cap referència a la presència de la llengua catalana. Només es referien a la llengua castellana, segons la tradició monolingüe habitual. La reivindicació de la FOLC en aquesta activitat es resumeix en el cartell: «AUDIOVISUAL EN CATALÀ A TOTES LES PANTALLES!»

Més detalls a: www.folc.cat i <https://blocs.mesvilaweb.cat/folc/>